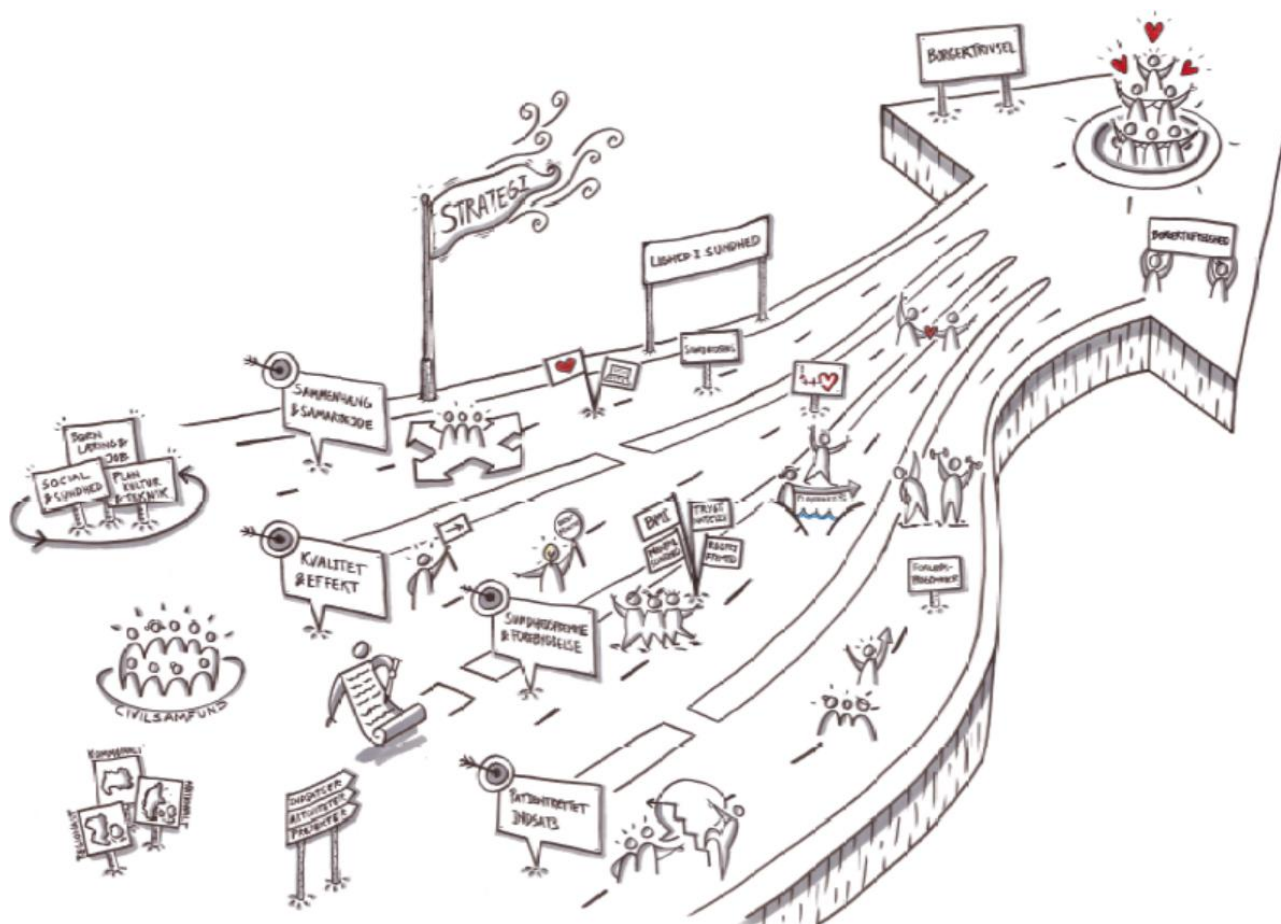

Strategiplan for Sundhed og Rehabilitering

Varde Kommune 2021-2023

Indhold

Indledning.....	3
Strategiens afsæt og fokus	3
Fra fokusområder til strategi	4
Sundhed i Varde Kommune.....	6
Strategiens fire fokusområder.....	6
1. Sundhedsfremme og forebyggelse	6
Borgeren skal opleve.....	7
Derfor arbejder sundhedsområdet målrettet mod	7
2. Patientrettet indsats.....	8
Borgeren skal opleve.....	8
Derfor arbejder sundhedsområdet målrettet mod	8
3. Kvalitet og effekt.....	8
Borgeren skal opleve.....	9
Derfor arbejder sundhedsområdet målrettet mod	9
4. Sammenhæng og samarbejde	9
Borgeren skal opleve.....	10
Derfor arbejder sundhedsområdet målrettet mod	10
Strategiens forankring.....	10

Indledning

En god hverdag med trivsel og overskud til at klare de udfordringer vi løbende møder igennem livet er vigtigt for alle, og her spiller sundhed en helt central rolle. Sundhed er et komplekst begreb og i bund og grund et meget personligt begreb, der handler om at have både fysisk, psykisk og socialt velvære.

Som kommune har vi et særligt ansvar for at give borgerne rammer, der kan hjælpe dem til at leve et sundt og godt liv ligesom vi har et særligt ansvar for at hjælpe de borgere, der er udfordret helbreds mæssigt enten fysisk, psykisk eller socialt.

Den demografiske udvikling kombineret med danskernes sundhedstilstand har betydning for hvordan vi udvikler og arbejder med sundhedsindsatser i Varde Kommune. Sundhedsindsatser i sig selv er et vidt begreb, og strækker sig fra sundhedsfremme og forebyggelse over tidlig opsporing og rehabilitering til behandling og pleje.

Kommunen vil i de kommende år stå overfor stadig større udfordringer med at sikre borgerne adgang til velfærdsydelser inden for de givne økonomiske rammer. Vi ser resultatet af danskernes livsstil, og har derfor behov for at sætte ind med flere og større sundhedsfremmende og forebyggende tilbud. Antallet af borgere med kroniske sygdomme stiger herunder også antallet af borgere med flere kroniske sygdomme. Blandt børn og unge oplever flere at mistrives mentalt og flere bliver overvægtige. Derudover stiger andelen af ældre, og deres funktionsniveau er afgørende for, hvor meget støtte, pleje og genoptræning, de har behov for.

Dette skaber et behov for yderligere indsatser både i kommunalt og regionalt regi. Ligesom det medfører et øget fokus på både det tværsektorielle og interne samarbejde på tværs af kommunens fagområder - Det nære sammenhængende sundhedsvæsen.

En væsentlig del af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen er et tæt samarbejde mellem de kommunale sundhedstilbud.

Strategiens afsæt og fokus

Centralt for sundhedsområdets opgaveportefølje er det sundhedsfremmende og forebyggende perspektiv, der omhandler borgere i alle livets faser. Porteføljen bliver løbende påvirket af lovkrav, anbefalinger og tendenser fra både et nationalt, regional og kommunalt niveau.

I 2020 har sundhedsområdet, som alle andre, været præget af COVID-19 epidemien både ift. opgaver og opgaveløsninger. COVID-19 har og vil fremadrettet have betydning for hvordan vi lever vores liv både som individ og som gruppe ligesom det kan medføre forskelligartede sundhedskonsekvenser – fysisk, psykisk og socialt.

I det følgende beskrives nogle af de mange forskellige visioner, fokusområder, målsætninger m.v. som sundhedsområdet spiller en aktiv rolle ind i.

På baggrund af Byrådets Udviklingsstrategi for 2018-2021 vedtog Udvalget for Social og Sundhed i januar 2019, at Social og Sundhedsudvalget vil have fokus på følgende tre områder:

- Ombejlet arbejdsplads med fleksible rammer
- Sammenhængende indsatser
- Liv uden kemisk filter

Udover Social og Sundhedsudvalget har de øvrige politiske udvalg også fokusområder af sundhedsmæssig karakter, der spiller ind i strategiens afsæt og fokus.

Det drejer sig hovedsageligt om følgende:

- Børn, læring og job, hvor Tidlig indsats og Sammenhængende ungeindsats indeholder væsentlige sundhedsrelaterede elementer.
- Det samme gør sig gældende på beskæftigelsesområdet, hvor sundhed er et væsentligt tema og en overordnet paraply, der implicit indgår i de arbejdsrettede indsatser.
- Varde Kommune skal være en ombejlet arbejdsplads, derfor har Personaleafdelingen fokus på hvordan sundhed kan påvirke arbejdsmiljøet positivt og medvirke til at reducere sygefravær.
- Kultur og Fritidsområdet har generelt fokus på samspillet mellem kultur, idræt og sundhed herunder hvordan kultur og idræt er trivselsfaktorer for borgere i alle aldre.
- Den tværgående plan for Sund Kultur for hjerne og krop er forankret i et samarbejde mellem Kultur og Fritids udvalget og Social og Sundhedsudvalget, men er ligeledes et fokus der har fokus i udvalget for Børn og Læring.

I afsnittet Sammenhæng og samarbejde udfoldes aktører og arenaerne yderligere.

[Fra fokusområder til strategi](#)

Social og Sundhedsudvalget besluttede at omsætte arbejdet med fokusområder til strategier, hvor også øvrige punkter, der er vigtige for området samles. Strategi for Sundhed og Rehabilitering er én af tre strategier – de to øvrige er Strategi for Ældre og Sundhed samt Strategi for Social og Handicap.

Parallelt med arbejdet med strategierne har Social og Sundhedsområdet formuleret den fælles vision "Vi vil samarbejde med borgerne om et så selvstændigt og aktivt liv som muligt. Vi vil understøtte borgerne i at have så mange gode leveår som muligt.", og den fælles mission "Vi skal med udgangspunkt i borgerens potentiale give den rette indsats til den rette tid. Indsatsen kan være rehabiliterende og/eller kompenserende."

Udover ovenstående er rammerne for Varde Kommunes strategi for Sundhed og Rehabilitering bl.a. med afsæt i Sundhedsaftalen 2019-2023 som adresserer en fælles vision og fælles målsætninger på tværs af Region Syddanmark og de 22 syddanske kommuner.

Visionen lyder: "Vi samarbejder om at skabe lighed i sundhed og udvikle det nære og sammenhængende sundhedsvæsen", og der er formuleret følgende 3 målsætninger:

- Målsætning 1: Vi samarbejder om forebyggelse for:
 - Et røgfrit Syddanmark
 - Færre overvægtige
 - Mental trivsel og sundhed blandt børn og unge
- Målsætning 2: Vi arbejder for bedre overgange for
 - Mennesker med psykiske lidelser
 - Ældre borgere
 - Mennesker med kroniske sygdom
- Målsætning 3: Vi sikrer sammenhæng til
 - Uddannelsesområdet
 - Arbejdsmarkedet

Varde Kommune er forpligtet til at medvirke til og arbejde henimod at indfri Sundhedsaftalens vision og målsætninger, hvilket kræver samarbejde på tværs og en bred palette af indsatser.

Hvor Sundhedsaftalen fastsætter rammerne for det tværsektorielle samarbejde fastsætter Varde Kommunes Sundhedsstrategi yderligere samarbejdet mellem de kommunale fagområder samt samarbejdet med civilsamfundet herunder foreninger og frivillige.

Strategien spiller desuden sammen med udviklingsplanen for Center for Træning og Rehabilitering samt udviklingsplanen for Sund Kultur for Krop og Hjerne.

Strategien sætter den overordnede retning for sundhedsområdets arbejde i perioden 2021 til 2023, men vil årligt gennemgå en revidering og justeres ved behov for at sikre at fokusområderne fortsat er aktuelle og relevante.

Sundhed i Varde Kommune

Sundhedsstrategien er en tværgående strategi, der forsøger at indramme de fokusområder og tiltag, der indeholder sundhedsinitiativer der;

- Er målrettet sundhedsområdet i Varde Kommune
- Involverer kommunens andre fagområder
- Involverer Varde Kommunes samarbejde med regionen og de omkringliggende kommuner
- Involverer civilsamfundet

Sundhed og sundhedsfremme kan ikke afgrænses til særskilte arenaer eller aldersgrupper. Eksempler herpå kan være;

- Fysisk aktivitet i skolerne påvirker børn og unges indlæringssevne positivt.
- Sundhedsfremmende indsatser integreres i stigende grad i beskæftigelsesindsatserne og i tilbuddene til sygedagpengemodtagere for at genvinde arbejdsparathed og dermed skabe rammerne for en hurtigere tilbagevenden til arbejdsmarkedet.
- Erfaringer fra socialpsykiatrien viser, at fysisk aktivitet kan bedre borgernes trivsel og mindske forbruget af visse typer medicin.
- Rekreative områder til borgerne er både i sundheds- og teknikrådets interesse.

Sundhed bliver på den måde integreret i forskellige fagområders aktiviteter for at sikre bedre trivsel og hverdagsliv for borgerne, og dermed medvirke til at sikre et værdigt, aktivt og sundt liv for borgere i alle aldre.

Da sundhedsindsatser er en understøttende opgave i forhold til de øvrige fagområders kerneopgaver, inddrages de forskellige aktører i både udarbejdelsen af strategien og i effektueringen af denne .

Strategiens fire fokusområder

Sundhed og Rehabilitering har fire strategiske fokusområder, der beskriver de mål og indsatser, som Varde Kommune vil arbejde med i de kommende år.

De fire fokusområder er:

1. Sundhedsfremme og forebyggelse
2. Patientrettet indsats
3. Kvalitet og effekt
4. Sammenhæng og samarbejde

1. Sundhedsfremme og forebyggelse

Varde Kommune arbejder målrettet med at skabe øget sundhed i kommunen for både borgere og medarbejdere. Sundhed handler om at have det godt og trives fysisk, psykisk og socialt både privat og arbejdsmæssigt. En del af byrådets Udviklingsstrategi for 2018-2021 præsenterer, at borgere i Varde Kommune skal opleve, at de er en del af sundhedsfremmende fællesskaber på tværs af alder samt fysisk og psykisk formåen. Herunder at borgerne får øget mulighed for deltagelse i sociale, kulturelle og idræts- og motionsrettede fællesskaber og foreninger. Her spiller playmakeren i Kultur, Idræt og Sundhed en central rolle for at understøtte og koordinere det relationelle samarbejde på tværs af kommune, foreninger og civilsamfund.

Vi, som kommune og fagområde, har ansvaret for, sammen med borgerne og medarbejderne, at skabe de bedste rammer så Varde Kommunes borgere og medarbejdere har mulighed for at leve et godt og sundt liv.

For børn og unge handler det bl.a. om chancelighed og at have mulighed for at udvikle deres potentiale for dannelse, uddannelse og job gennem en sund kultur hvor der er balance imellem krop og sjæl samt fysisk udfoldelse og mental sundhed.

Et tilbud må aldrig tage over, hvor borgeren kan selv, men udelukkende tilbyde støtte, hvor borgeren har behov for det. Borgere i Varde Kommune skal derfor have mulighed for selv at tage ansvar for deres fysiske og psykiske velbefindende. Sundheds- og Rehabiliteringsområdet har til opgave at understøtte dette gennem en aktiv indsats indenfor sundhedsfremme og forebyggelse. Dette skal gøre sig gældende for både den borgerrettede forebyggelse, som har til formål at fremme sundheden og den mere målrettede forebyggelse som går på at hindre at sygdom opstår.

Varde Kommune har valgt at være særligt opmærksom på, og målrette indsatser for;

- Mental sundhed
- Tobak
- Overvægt
- Alkohol

De tre første fokusområder udspringer af Sundhedsaftalens målsætning for forebyggelse, hvorimod alkohol er et fokuspunkt særligt udvalgt af politikerne i Varde Kommune.

Borgeren skal opleve

- At der er rammer, der sikrer gode muligheder for at leve et sundt og godt liv hele livet
- At få viden og værktøjer, så der kan træffes gode sunde valg
- At blive anerkendt og afklaret i forhold til ønsker og motivation til sundere valg og vaner

Derfor arbejder sundhedsområdet målrettet mod

- At understøtte samarbejdspartnere og andre aktører i at udvikle det gode og sunde liv for borgeren, der hvor borgeren lever sit liv, både i det offentlige rum og i de kommunale institutioner
- At have både lokalt forankrede og lettilgængelige sundhedsfremmende og forebyggende tilbud til rådighed
- Ligetillet adgang til sundhedsfremmende indsatser og kulturaktiviteter i forhold til fysisk, mentalt og socialt velvære.

2. Patientrettet indsats

Borgere i det kommunale system er i dag kendetegnet ved at have flere og mere komplekse sundhedsproblemstillinger. Udvikling af det nære sundhedsvæsen har været et fokusområde i en årrække og en fortsat udbygning heraf er nødvendig for at kunne imødegå fremtidens behov. Helhed i indsatserne og koordinering mellem de forskellige aktører er helt afgørende for at borgeren oplever sammenhæng i forløbet, høj kvalitet og en effektiv indsats. Sundhedsaftalen adresserer at der skal arbejdes for bedre overgange samt på at sikre en bedre sammenhæng til uddannelses- og arbejdsmarkedsområdet. Udarbejdelse og implementering af forløbsprogrammer inden for en række kroniske lidelser understøtter en ensrettet indsats af høj kvalitet på tværs af kommuner og region.

Borgeren skal opleve

- At rette indsats gives på rette tid, så det er muligt at leve et godt og sundt liv på trods af sygdom
- At der er fokus på rehabilitering, så borgeren får støtte til at fastholde og styrke sin funktionsevne

Derfor arbejder sundhedsområdet målrettet mod

- At borgeren bliver mødt med ligeværdighed og dialog
- At inddrage borgeren og evt. pårørende i forløb og beslutninger – herunder tilbud om differentierede indsatser med respekt for det enkelte menneske
- At sikre at rette aktører involveres på rette tid i forløbet
- At fagprofessionelle arbejder tæt sammen på tværs
- At leve op til forløbsprogrammerne og løbende evaluere disse
- At rehabilitering altid er en del af vores tilbud, så borgeren så vidt muligt er selvhjulpent og herre i eget liv
- At der udvikles tilbud der forebygger funktionstab hos ældre, særlig for borgere med faldrisiko
- At der arbejdes med opsporing af borgere i risiko for funktionstab der sikre lighed i sundhed sidst i livet
- At velfærdsteknologi inddrages i borgerforløb hvor det er meningsfuldt og værdiskabende

3. Kvalitet og effekt

Der vil i fremtiden blive stillet stadig større krav til de kommunale sundhedsindsatser med henblik på at levere, dokumentere og udvikle kvaliteten i indsatser, samt at sikre en effektiv brug af ressourcerne. Jf. Sundhedsaftalen arbejder vi nemlig også i Varde Kommune for at skabe 'mest mulig sundhed for pengene'. I takt med at opgaverne flyttes fra sygehusene til kommunerne og de praktiserende læger vil f.eks. Sundhedsstyrelsens og Styrelsen for patientsikkerheds krav til dokumentation og kvalitetsudviklingsinitiativer skærpes.

Kvaliteten ses i Varde Kommune både som faglig kvalitet og borgeroplevet kvalitet og er noget vi hele tiden arbejder på at udvikle i mødet med kommunens borgere. Et tæt samarbejde på tværs af sektorer og fagområder er en forudsætning for høj kvalitet i opgaveløsningen.

Borgeren skal opleve

- At møde en høj faglighed, der fremmer trivsel i borgerens hverdag
- At kommunens ressourcer anvendes ansvarligt
- At indsatsen resulterer i en sundhedsgevinst

Derfor arbejder sundhedsområdet målrettet mod

- At faglige og personlige kompetencer løbende styrkes og tilpasses
- At monitorere, evaluere og justere indsatserne ud fra det der virker og derved bidrage til at skabe evidens og best practice
- At anvende digitale løsninger når det løfter kvaliteten og så flere opgaver kan løses tæt på borgeren

4. Sammenhæng og samarbejde

I bestræbelsen på at leve op til Sundhedsaftalens overordnede vision om at udvikle det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, samt Social- og Sundhedsudvalgets fokus på sammenhængende indsatser, er nøgleordet samarbejde. Et tæt samarbejde på tværs af sektorer, kommunale fagområder og civile aktører, skal sikre en høj faglig kvalitet af sundhedsindsatserne i Varde Kommune. Ligeledes skal samarbejdet sikre, at Sundhedsaftalens målsætninger om bedre overgange og sammenhænge efterleves.

Et konkret eksempel på en indsats der både har fokus på at styrke det tværsektorielle samarbejde og som samtidig medvirker til udvikling af det nære og sammenhængende sundhedsvæsen er etableringen af Varde Kommunes Sundhedshus.

Sundhed og Rehabilitering arbejder hyppigt på tværs af organisationen. Et øget fokus på at styrke samarbejdet mellem Sundhed & Rehabilitering og Varde Kommunes andre fagområder skal fordele et dybere kendskab til samt anvendelse af hinandens fagområder, kompetencer og indsatser. Derudover vil et styrket samarbejde mellem de politiske udvalg kunne bidrage til at skabe en fælles opmærksomhed omkring sundhedsområdet. Vi kan lykkes, når vi samarbejder både politisk og administrativt.

Når indsatserne handler om sundhedsfremme og forebyggelse er både sundhedsplejen, dagtilbud og skoler vigtige aktører, da kommunen her har adgang til børn og unge, og ikke mindst deres forældre. Vi har gode eksempler på forbilledligt samarbejde i forhold til røgfri skoletid, som vi kan trække på, når det handler om fx mental sundhed og trivsel.

Børn og familie er vigtige samarbejdspartnere når vi fx arbejder med tidlig opsporing, bedre overgange og sammenhængende forløb. Det er i dag udfordrende at sikre sammenhæng mellem fx praktiserende læger, psykiatrien og de kommunale familieindsatser.

Jobcenter og sundhedsområdet har allerede i dag gode snitflader og samarbejder om konkrete indsatser. Det er tydeligt, hvor vigtigt det er med relationel koordinering og gensidigt kendskab til hinandens kerneopgaver, når borgere har indsatser hos flere aktører. Det er relevant at arbejde med fælles

målsætninger og koordinering fx i forhold til borgere med depression, hvor der aktuelt arbejdes med at implementere forløbsprogram for borgere med depression.

Varde Kommune er i sig selv en stor arbejdsplads, hvorfor HR-afdelingen og både centrale og decentrale arbejdsmiljøindsatser er relevante i forhold til Sundhedsfremme og forebyggelse med henblik på at fastholde og rekruttere medarbejdere. Røgfri kommune og bevægelse på arbejdspladsen er eksempler herpå.

Som en del af Varde Kommunes Udviklingsstrategi for 2018-2021 ønsker byrådet blandt andet at inddrage kultur, fritid og idræt i sundhedsarbejdet (Sund kultur for hjerne og krop). Det har givet en god anledning til at udnytte og videreudvikle relationer på tværs af fagområderne, og knytte endnu stærkere bånd. Det er tydeligt at der i forvejen er mange relevante tværgående indsatser, der kan vokse og skabe mer-værdi, når de plejes og faciliteres.

Foreningslivet i Varde Kommune har allerede en stor betydning for den fysiske og mentale sundhed hos borgerne, og det findes derfor af stor betydning for Sundheds- og Rehabiliteringsområdet at styrke samspillet med foreninger og andre civile samarbejdspartnere.

Det er essentielt at samarbejdet mellem såvel kommunale, tværsektorielle og civile aktører sker med borgeren som omdrejningspunkt og samarbejdspartner. Borgeren skal inddrages og have mulighed for at tage ansvar for deres fysiske og psykiske velbefindende.

Borgeren skal opleve

- Et ligeværdigt samarbejde hvor borgerens egen viden bringes i spil i samarbejdet mellem borger og medarbejder
- Et sammenhængende forløb
- En koordineret indsats

Derfor arbejder sundhedsområdet målrettet mod

- At styrke og udvikle samarbejdet:
 - Mellem de politiske udvalg
 - På tværs af kommunale fagområder
 - På tværs af sektorer
 - Med civile aktører
- Inddrage borgere og eksterne aktører i løbende kvalitetsudvikling af samarbejdet omkring tværgående forløb
- At styrke den relationelle koordinering både internt og på tværs

Strategiens forankring

For at strategien implementeres i praksis og kommer til at gøre en forskel for borgerne og medarbejdernes sundhed og trivsel, igangsættes tiltag på forskellige niveauer, som involverer forskellige aktører og arenaer.

Sundhedsområdet tilbyder at indgå i arbejdsgrupper under Sundhedsaftalen for at understøtte det regionale samarbejde og bidrage til, at vi sammen når i mål med målsætningerne.

Derudover reorganiseres det tværfaglige samarbejde på tværs af kommunens fagområder ved at sammensætte arbejdsgrupper, der skal beskæftige sig med bestemte målgrupper. Arbejdsgrupperne vil bestå af tværfaglige kompetencer som i fællesskab udarbejder en dynamisk plan for implementeringen af strategiens fokusområder, der er målrettet deres specifikke målgruppe.

Reorganiseringen skal sikre, at alle relevante aktører og arenaer involveres og sikre at de politiske udvalgs sundhedsfaglige fokusområder bliver en del af arbejdet.

Arbejdsgrupperne bliver som følgende:

Gruppe 1: Målgruppe familie og børn 0-6 år

Gruppe 2: Målgruppe familie og børn 6-18 år

Gruppe 3: Målgruppe unge 16-24

Gruppe 4: Målgruppe Voksne erhvervsaktive alder

Gruppe 5: Det nære sammenhængende sundhedsvæsen

Gruppe 6: Fagligt forum for Kultur og Sundhed

Gruppe 7: Sund Kultur for hjerne og krop

Grupperne 5 til 7 er eksisterende grupper. De dele af sundhedsstrategien, der har tilknytning til gruppernes arbejde integreres heri.

Grupperne 1 til 4 er nyetablerede grupper, der forankres og faciliteres af Sundhedsafdelingen.

Den udvidede Direktionsgruppe bliver den overordnede referencegruppe, der årligt vil blive præsenteret for en implementeringsstatus.